

KERKBLAD

Jaargang 28 - nummer 11
vrijdag 4 juni 2021
editie Dokkum e.o.

G e a n d e w e i

Protestantse
Kerk

Een brief vanuit het hiernamaals

Horen, zien en vergaan

Persoonsnamen die getuigen
van een sterk geloof

Geloofsgetuige
Juliana van Norwich

Column René Romijn

Horen, zien en vergaan

Met onze blik dringen wij steeds verder door in het heelal. En wij zien daar fascinerende dingen. De Hubble-telescoop bijvoorbeeld stuurt ons foto's van botsende sterrenstelsels, kleurige nevels, ontploffende sterren en stofwolken met een omvang van lichtjaren waarin nieuwe sterren (zonnen) ontstaan. Ik raak daar niet op uitgekeken!

Wel uitgehoord, want in het heelal heerst stilte. Je ziet van alles gebeuren, maar je hoort niets. Geluidsgolven planten zich alleen voort in een atmosfeer(lucht). En die is er niet tussen de sterren of tussen ons en de sterren. Dus kan een ster in stilte ontploffen. Het is als een ouderwetse stomme film, maar dan ook nog zonder muziek of geluidseffecten.

Het scheppingsverhaal in de Bijbel is geen astronomisch verhaal maar wel even fascinerend. Vind ik. Omdat daar nu juist wel geluid in zit: 'En God sprak'. Dat is even onvoorstelbaar als die stilte in de kosmos. Van dat scheppingsverhaal kun je niets zien. Alleen wat horen. En dat is ook de bedoeling daarvan: de lezer wordt geacht te luisteren, desnoods met de ogen dicht. Geloven heeft niets te maken met zien en alles met horen.

Wat die ruimtetoelichtingen ook sinds kort laten zien, zijn zwarte gaten. Punten in het heelal die zoveel zwaartekracht hebben dat alles erin verdwijnt. Zelfs het licht. En volgens Einstein ook de tijd. Enge dingen zijn dat. Wij houden er niet van dat er gaten zijn waarin letterlijk alles verdwijnt en ook nooit meer terug komt. Ik associeer dat altijd met de dood. Maar diezelfde zwarte gaten houden ook onze melkweg bij elkaar. In het centrum daarvan ontwikkelen zij zo'n enorme kracht dat de sterren niet alle kanten uitvliegen, maar netjes in een systeem blijven ronddraaien: die witte band die wij 's-nachts langs de hemelkoepel kunnen zien, de Melkweg.

Terug met de voeten op de aarde realiseer ik mij dat de natuur buitenaardse krachten kent. En de Bijbel alleen maar binnenaardse: liefde, solidariteit. Ik kan ver kijken maar moet ook luisteren naar wat dichtbij is. Egoïsme is als een zwart gat waarin alles verdwijnt. De naastenliefde is als een pasgeboren ster die zijn omgeving verlicht.

Meditatie Jongeren van de eerste gemeente

'Alle gelovigen gingen met elkaar om als mensen van één familie. Ze kregen van de apostelen uitleg over Jezus. En ze kwamen steeds bij elkaar om te bidden en om met elkaar het brood te delen.' (Handelingen 2:42, BGT)

door Wiebe Feddema

Aan het eind van het seizoen dachten we met de veertien- tot en met zestienjarige jongeren na over kerk-zijn. Wat vind je waardevol aan de kerk? De antwoorden die de jongeren gaven kwamen op een aantal punten sterk overeen met de eigenschappen van de vroege kerk uit Handelingen.

'Het samenzijn en de gezelligheid is fijn.' - 'Het is waardevol dat je jezelf kunt zijn, in een vertrouwde sfeer.' - 'Het mooie van de kerk is dat er geen hoge prestaties van me worden verwacht.' - 'Samen met anderen beleef je iets en leer je, over het leven, over geloof, over Jezus en God.' - 'Het geeft herinneringen mee voor later.'

Tijdens een gezamenlijke activiteiten met ouderen beseft één van de jongeren dat zij daarmee ook anderen opvrolijkt. Verder worden de inspanning van jeugdleiders gewaardeerd; dat er toch iets is, ondanks alle beperkingen.

Als familie

Wat is waardevol aan de kerk? Als ik zo kijk naar de reacties van onze jongeren, lijkt dat wel wat op die eerste gemeente in Handelingen 2, waarin ze met elkaar omgaan als familie, waar ze uitleg krijgen over Jezus en de Bijbel, waar mensen samen komen, om te eten, te bidden en te zingen. Ze delen met elkaar van hun rijkdom. Ze beleven samen vreugde en iedereen is even belangrijk. En daarmee eren ze samen God.

Bij de jongeren is het plaatje van Handelingen 2 dan misschien niet helemaal compleet, ze weten haarfijn aan te geven wat voor hen van belang is.

Op zondagochtend zitten deze jongeren niet zo vaak in de kerk, en ik vraag me af of ze wel eens een online-dienst kijken. En toch, ze weten goed aan te duiden wat waardevol is aan kerk-zijn in de activiteiten waarop zij betrokken zijn.

Televisieaflevering

Daarmee kom ik bij de vraag of er bij het kerk-zijn zoals wij dat beleven nog iets van die eerste gemeente over is. Vooral in corona-tijd heeft de kerkdienst iets van een televisieaflevering gekregen, waarop iedereen kan afstemmen vanuit haar/zijn eigen huiskamer.

Ja, de huiskamer lijkt misschien wel op de setting van de eerste gemeente. Je bent misschien als familie samen, maar je mist toch het samenzijn als gemeente. Eén van de jongeren stelde voor om een bankstel in de kerk te plaatsen, zodat je daar wat comfortabeler zit. Het is een idee.

Hoe dan ook: Als we straks weer massaal bij elkaar kunnen komen op zondag en op andere momenten, kunnen we iets leren van onze jongeren over gemeente zijn. Door hen kan de Geest van Pinksteren de kerk leiden en vernieuwen, zoals aan het begin...

Geest van hierboven, leer ons geloven.

Wiebe Feddema is kerkelijk werker van de Protestantse Gemeente Hantum c.a.

Breng foto's tot leven met de Geandewei-app

Sommige artikelen in Geandewei zijn voorzien van een rood fotoestel-icoontje. Dit betekent dat u de foto kunt scannen met de Geandewei-app om een filmpje of een andere interactieve toepassing te starten. U vindt de app in Google Play (Android) of de App Store (Apple). Installeer hem en volg de volgende instructies om uw drukwerk tot leven te brengen:

Klik op het foto-icoon in de app op uw telefoon of tablet

Richt de telefoon of tablet op de foto in uw papieren blad

Het bijbehorende filmpje speelt automatisch

Leesrooster

Week 23, 6 t/m 12 juni

zondag	Marcus 3:20-35
maandag	Marcus 4:1-12
dinsdag	Marcus 4:13-20
woensdag	Marcus 4:21-34
donderdag	Ezechiël 43:13-27
vrijdag	Ezechiël 44:1-16
zaterdag	Ezechiël 44:17-31

Week 22, 13 t/m 19 juni

zondag	Johannes 4:1-12
maandag	Johannes 4:13-26
dinsdag	Johannes 4:27-42
woensdag	Johannes 4:43-53
donderdag	Efeziërs 1:1-6
vrijdag	Efeziërs 1:7-14
zaterdag	Efeziërs 1:15-23

Persoonlijk Afscheidsbrief

Soms raakt een begrafenis of crematie jou toch meer als voorganger dan je tevoren had verwacht. Loslaten kan lastig zijn en schrijven is dan mijn medicijn. Daarom deze brief vanuit het hiernamaals. Ter overweging.

door Herman F. de Vries

Situatieschets

In deze coronatijd worden begrafenis en crematies noodgedwongen in kleine kring gehouden. We vonden dat een extra verdriet. Toch is er ook een ander gevoel gegroeid. De kleine kring kan ook heel waardevol zijn. Intiem, ongedwongen en minder gespannen.

We missen dan wel velen, maar de meest dierbaren zijn er en vullen met hun liefde de ruimte waar wij samenkomen met de overledene. Inmiddels mogen we weer met meer mensen afscheid nemen en ons verdriet delen. Gelukkig maar. Toch zal de zegen van de kleine kring blijvend gewaardeerd wor-

den. Onlangs was de kring echter wel heel klein. Te klein. Er was namelijk niemand. Dat raakte mij. De uitvaartverzorger riep mij om de zaal te betreden. De dienst kon beginnen. Maar zij deelde mij mee: 'Dominee, er is niemand gekomen'. Vandaar deze brief vanuit het hiernamaals.

"Dierbaren,

Vorbij het einde van mijn leven zag ik in mijn afscheidsdienst hoe de dominee plechtig de lege zaal betrad. De spanning was voor mij wel gestegen. Het was immers bijna tijd en nog was niemand gekomen. Toch had ik jullie wel uitgenodigd. Ik wist niet wat mij te doen stond. Maar nu ik overleden was, kon ik trouwens ook niets meer doen. Alleen maar wachten op de dingen die stonden te gebeuren.

De dominee begon te spreken en keek recht de zaal in, maar ook vaak naar mij. Mijn liederen klonken. Ze klonken helemaal en ook allemaal. En de dominee ging voor in gebed en las ook uit de Bijbel het gedeelte dat ik op een briefje had geschreven. Toen hield hij zijn preek. Voor een lege zaal. Maar hij hield wel zijn preek. Ja, helemaal achterin zat de uitvaartverzorger. Zij luisterde aandachtig.

De preek was mooi. Het ging over mij, maar ook over het leven en de dood, over geloofsvragen en antwoorden vanuit de Bijbel. Het ging over troost voor nabestaanden, voor familie en voor vrienden. Het ging over de kerk en de zegen die ik ervaren had in het midden van die gemeente. Maar waar waren dan die mensen van wie ik gehouden had? En de mensen van de kerk die met mij gebeden hadden en waarmee het toch altijd zo goed was geweest? Ik had ook nog iets lekkers voor straks bij de koffie besteld. Het gebak zou wel klaar staan na de dienst, maar wat zouden ze met al dat gebak doen?

Na de preek van de dominee klonk weer een lied. Al mijn lievelingsliederen klonken. Ik zag de vrede op dominees gezicht. En hoe meer ik luisterde,

des te meer ik hoorde. Engelenzang? Zou ik er al zijn? De witte rozen op mijn voeten vervaagden tot gedaantes van engelen. Of waren het nog de rozen? De dominee zag ik ook niet meer. Ik zag steeds minder en tegelijk steeds meer. Alles was licht en volkomen ook. Licht in licht en verder nog dan dit licht nog meer licht. Het lied hield maar aan en ik wist: 'Nu ben ik thuis'.

Mijn brief voor jullie laat ik los. Ik geef hem mee met de witte rozenbladeren die vanuit de hemel de aarde zullen bereiken. Ik hoop dat jullie zo'n rozenblaadje zullen vinden en mij daarin zullen herkennen. Het zal mijn brief zijn en mijn afscheid voor jullie. Niets neem ik ook maar iemand kwalijk. In de hemel is geen verdriet of boosheid. Ik hield van jullie en houd nog steeds van jullie. Ik zal op jullie wachten en bid jullie vreugde toe en zegen. Jullie hoeven niet te rouwen om mij. Dat deden jullie toch ook al niet, denk ik. Maar het geeft niet. Hier geeft niets meer, omdat alles om mij geeft. Er wordt van mij gehouden als nooit tevoren. Heengegaan en thuis gekomen. Volkomen gelukkig ben ik. Steeds verder word ik geleid. Ik kan het niet beschrijven. Eens zullen jullie het mogen aanschouwen.

Heb lief in de dagen die God jullie nog geeft. Heb écht lief. Misschien een beetje meer dan jullie soms hebben laten zien. Jullie hebben niets te verliezen. Je kunt alles geven. Liefde is immers om jullie heen. Elke dag eeuwige liefde. Tot ziens! Ik neem afscheid. Ik wilde jullie bedanken in mijn afscheidsdienst. Nu bedank ik jullie zo. Bewaar het rozenblaadje maar. Liefde zal immers niet vergaan."

Afscheid

Als dominee heb ik gedaan wat ik kon doen. De liederen deden mij meer dan anders. Soms klonk het hemels. Ik was er ook alleen. De dode was immers dood. De uitvaartverzorger

zat zo ver weg dat ik haar niet kon zien. De liederen namen mij mee. Werden de liederen voor mij gezongen? Na de graf-legging heb ik geen koffie meer gedronken. De aanblik van al die gebaksbordjes met heerlijk gebak deed mij pijn. En pijn wilde ik nu niet voelen. Het

hemelse wilde ik zo lang mogelijk vasthouden. Onderweg naar huis zag ik de eerste witte rozen van dit jaar bloeien.

ds. Herman F. de Vries uit Ternaard is predikant van de Protestantse Gemeente Dokkum - Aalzum - Wetsens en redactielid van Geandewei

Byldspraak - Willem Wilstra

Moai sûnder wjergea

Yn in boekje oer de Alvestêdetocht lies ik it ferhaal fan in Hollânske dielnimmer, dy't nei in hiel gewraksel yn 'e wyn op Dokkum helle hie en doe foar de wyn op nei de Bonkefeart by Ljouwert ta sette. Hy wie sa bliid, dat er spontaan Psalm 19 begûn te sjongen:

**'Het ruime hemelrond
vertelt met blijde mond
Gods eer en heerlijkheid.'**

Dêr kin ik no bliid fan wurde; sa kin men ek ús moaie provinsje besjonge. Foaral no yn 'e maitiid, fol mei fûgels en blommen.

'Moai sûnder wjergea...'

Lieten lykas *de Wâldsang* binne ûnderwilens al aardich datearre en krije it stimpel 'âlderwetsk.' It is tiid dat ús Fryske troubadours in nije hit meitsje, dy't 'Hollanners' ek meisjonge kinne. Want dêr komme hjir hieltyd mear fan. Dan kinne se alfêst wat oefenje op ús memmetaal.

In hint? Psalm 104 is ryk oan stof: 'Myn siele, sjong fan God en fan syn macht'. Dêr is fêst wol in Frysk lofliet fan te meitsjen.

Yn 'e Bibel wurdt net eksplisyt de maitiid beneamd, wol de seizoenen simmer en winter. Yn súdliker streken kenne se de maitiid en hjerst net lykas yn ús kontreien.

Psalm 104:1

**'Myn siele, sjong fan God en fan syn macht!
Hy dy't him klaait yn keninklike pracht,
Hy draacht it ljocht as mantel om him hinne
en stjoert syn wolkewein troch rein en sinne.
Hy spant de himel út as wie't in tint
en bout syn sealen yn it firmamint.
Hy wol op wjukken fan'e winen rinne,
Hy stjoert de stoarmen, fjoer is om Him
hinne'.**

Gerben Brouwer en Cor Waringa

Achtergrond

Persoonsnamen en geloof

In de Bijbel getuigen veel persoonsnamen van een doorleefd geloof in God. Drie generaties voor mij lagen aan tafel de Bijbel voor, van Genesis tot Openbaring. De eerbied waarmee ze lezen blijft mij bij. Maar lijsten met namen sloegen ze over. Mijn eerste werkcollega rond 1970, ging over 'de betekenis van namen.' Ik viel van de ene verbazing in de andere. Mijn plezier in het ontdekken van de rijkdom in de Bijbel was voorgoed gewekt.

door ds. Doede Wiersma

God

'EL' is in de Bijbel een algemene benaming voor een God. We horen het in:

Elkana: God heeft geschapen

Eliëzer: Mijn God is sterkte en

Elimelech: Mijn God is koning.

Eli-sabeth: mijn God is zeven (volheid).

Aan het kruis slaakt Jezus een 'Eloï, Eloï,' 'Mijn God, Mijn God.'

Israël voegt aan de 'soortnaam' El, een eigenaam toe: Jahweh. Kort en krachtig luidt de geloofsbelijdenis 'EL-IA': 'God is Jahweh en Joel: Jahweh is God.'

Jahweh

In Elia is het 'ia' de afkorting van Jahweh zoals in **Hallelu-ja: Looft Jahweh.**

In plaats van 'Ja' komt 'Jo' voor:

Jo-natan: Jahweh heeft gegeven;

Jo-as: Jahweh is kracht.

Jochanan (Johannes): Jahweh is genade.

Vader

Intiem zijn de namen waarin God 'Vader' wordt genoemd.

Jo-ab: Jahweh is Vader en

Abia: Vader is Jahweh.

We kennen het 'Ab' uit het lied: 'Abba - Vader'.

Abner: Vader is licht

Abraham: Vader is verheven

Abichajil: Mijn Vader juicht.

'Ab' kan ook 'ob' zijn:

Job: waar is Vader?

Bij 'Vader' gaat het hier steeds om de goddelijke vader. Veelzeggend is dat Jezus voor zijn voorbeeldgebed de aanspreektitel Vader kiest: 'Onze Vader'. Deze tekst reken ik tot de waardevolste cultuurschatten van de mensheid.

Op de woorden 'Onze Vader' volgen grote idealen.

Idealen van God

Bijbels Israël heeft God ervaren als een bron van idealen. De beroemde schilder Chagall zei: de Bijbel bevat de dromen van de mensheid. Die idealen hebben ouders verwoord in de namen voor hun kinderen.

Jezus (Joshua): Jahweh is hulp, bevrijding.

Absalom: Vader is welzijn, vrede.

SeDeQ-IA: Hét recht is Jahweh.

Het recht (SeDeQ) najagen is hetzelfde als Jahwe zoeken. (Jesaja 51: 1).

Psalm 85 eindigt met: 'Het recht gaat voor God uit' (d.w.z. is Zijn 'stip op de horizon') en is wat Hij nalaat. Het recht is voorwaarde voor welzijn en vrede: 'zij kussen elkaar' (Psalm 85: 9).

Maar het begint bij het gebed: 'Hemel laat hét recht neer regenen en laat de aarde zich openen.' (Jesaja 45: 8). Het recht is de hoogste norm in de Bijbel. Een tekst in Deuteronomium zegt: 'SeDeQ! SeDeQ!' Vertaald met: 'Zoek het recht en niets dan het recht.' (Deuteronomium 16: 20)

Bidden en recht doen

Wie met het Onze Vader bidt: 'Uw Naam worde geheiligd', wordt uitgedaagd om bij Naam te denken aan: Recht, Welzijn en Bevrijding.

Bevrijding krijgt vorm als een einde komt aan onrecht, menselijke dwaasheid. (Psalm 85: 9).

In de bevrijdingen uit Egypte en uit de Babylonische ballingschap, heeft Israel deze bevrijdende God intens beleefd. Daarbij speelden Mozes bij de eerste en de Dienaar (Jesaja 40-55) bij de tweede bevrijding de rol van representant, zaakbehartiger van God.

Aan Mozes danken wij de Tien Woorden met de opening: 'Ik ben Jahweh, uw God die u uit de slavernij heeft bevrijd.' Een regel die wij voor ieder gebod opnieuw moeten horen.

Aan de Dienaar danken wij 'het model' van een rechtvaardig mens. Jezus nam de Tien Geboden maximaal serieus en leefde met het model Jesaja 53.

In overeenstemming met de pedagogiek van Oud Israel:

'**Rechtvaardigen denken volgens het recht.**' (Spreuken 12: 5).

'**Een rechtvaardige erkent de rechten van armen.**' (Spreuken 29: 7).

En wij mogen met de bezieling van Mozes en Jezus rechtvaardige mensen worden. Om het met de Joodse geleerde Elie Wiesel te zeggen: '**Men wordt niet als rechtvaardige geboren, men wordt het. En als men het geworden is, moet men zijn best doen het te blijven.**'

Doede G. Wiersma uit Leeuwarden was medewerker Oude Testament aan de Rijksuniversiteit Groningen (1974-1978) en is emeritus-predikant in de Protestantse Kerk

Geloofsgetuige

Juliana van Norwich

'Er groeide er in mij een intens verlangen naar drie wonden: de wonden van een oprecht berouw, van een diepmenselijk medelijden, en van een niet aflatend hunkeren van mijn wil naar God'

*plm. 1342 - † plm. 1416, Norwich (GB)

Juliana is genoemd naar de Sint Julianuskerk waarbij zij haar kluizenaarsverblijf had. Haar doopnaam is onbekend. Norwich was de tweede stad van Engeland. De heftige veertiende eeuw was overal vol oorlogsrumoer. De Zwarte Dood maaide in haar jonge jaren hele dorpen leeg. Er vonden boerenopstanden plaats, er meldden zich vurige pleitbezorgers van hervormingen, er rookten talloze brandstapels.

De vormen van spiritualiteit die opbloeden waren ook drastisch. 'Juliana' was niet de enige die koos voor zelfisolatie in de stilte van een kluis. Niet tegen de pest, maar tegen de wereld, gericht op het brandend houden van een ander vuur dan dat van oorlog en opstand. Haar gebedsmeditatie concentreerde zich op het lijden van Christus. Ze leefde zich zo in dat ze verlangde naar een dodelijke ziekte op haar dertigste. Ze wilde ervaren hoe het is om totaal aan de goddelijke genade overgeleverd te zijn. En ze hoopte op verschijningen van de Heer. Die wensen werden vervuld. Op de dag dat ze van ziekte dacht te gaan sterven, 8 mei 1373, kwamen er vijftien *showings* van Christus.

Visioenen waren niet uniek. Maar zij schreef ze op en werd zo de eerste Britse schrijfster. *Getuigenissen* is een verrassend helder verslag, doordacht geformuleerd, fris. Latere onderzoekers kunnen er eigenlijk niets neurotisch in ontdekken. En de liefde die ze van Christus ontvangt is intens, maar hoffelijk. 'Een vorstelijke koning of een machtig heerschap bewijst zijn arme dienaar de hoogste eer als hij zich met hem op vertrouwelijke voet wenst te begeven.'

Ook de Britse vorstin kent haar zin: 'Alles is goed en alles komt goed.' Die komt uit het visioen waarin ze worstelde met de leer van de veroordeling van de ongedoopten en onbekeerden tot de hel. Juliana kon die niet rijmen met de goddelijke liefde die ze zo intens had ervaren. Maar ze 'zag' dat God weliswaar zijn woord houdt, maar ook hoe dan ook alles ten goede keert wat niet goed is.

Margery Kempe, een jongere tijdgenote en ook een mystica die een boek schreef vol gesprekken met Christus, heeft Juliana ontmoet. Zij beschreef haar als een expert in het geven van goede raad. Want de aanraking door de goddelijke liefde betekent wel een verwonding van het dikke Ik, maar berooft je niet van gezond verstand.

Harmen Jansen

Kerk in Actie zoekt diaconiën voor huis-aan-huiscollecte

Kerk in Actie houdt in de week van 22 t/m 27 november opnieuw een huis-aan-huiscollecte, bestemd voor vluchtelingenkinderen in Griekenland. De eerste collecte voor dit doel, vorig jaar, bracht zo'n 540.000 euro op. Om de actie opnieuw tot een succes te maken, is de hulp nodig van lokale diaconiën, die de collecte in hun eigen dorp of wijk willen coördineren. Informatie daarover en een aanmeldformulier staan op kerkinactie.nl/huis-aanhuiscollecte.

Kinderen aan de slag met vraag 'wat zou jij doen met een kerk?'

'Als jij voor een dag de sleutel krijgt van een kerkgebouw, wat zou je er dan mee willen doen?' Die vraag stelde Stichting Alde Fryske Tsjerken (SAFT) aan leerlingen van groep 8 van vijf willekeurige basisscholen in Fryslân. Ze kregen ook de uitnodiging om eens in een SAFT-kerk te komen kijken en de juf of meester kreeg de kans eens les te geven in een kerk. „Op een laagdrempelige manier willen we jongeren toegang geven tot onze kerkgebouwen en ze na laten denken over het gebruik van kerken. Niet vanuit religieus oogpunt, maar vanuit interesse voor het gebouw. Welke mogelijkheden zien zij voor deze statige gebouwen met torens? Met deze actie willen we leerlingen en leerkrachten uitdagen om hierover met elkaar in gesprek te gaan”, legt directeur Hester Simons uit. Als dank voor het meedenken kregen alle kinderen het boekje *Levende Stenen* van de stichting. Dat is ook uitgereikt aan bewoners van vijf willekeurig gekozen ouderencomplexen.

VU zoekt gastgemeenten voor buitenlandse theologiestudenten

De Vrije Universiteit zoekt 32 gemeenten die in het najaar twee buitenlandse studenten theologie willen ontvangen. Zestien aankomend predikanten uit Colombia, Congo, Ecuador, Egypte, India, Indonesië, Myanmar, Nigeria, Pakistan, Roemenië, Zimbabwe, Zuid-Afrika en Zuid-Korea komen drie maanden in Amsterdam studeren (onder voorbehoud van de coronasituatie) en willen ook graag kennismaken met het kerkelijk leven in Nederland. Het is de bedoeling dat de gastgemeenten de duo's een kerkdienst laten meebeleven (en eventueel een bijdrage laten leveren), maar ook dat ze de studenten kennis laten maken met gemeenteleden en met de omgeving. Het liefst ziet de VU dan ook dat gemeenten de studenten voor een heel week-end uitnodigen en hen dan bij een gastgezin laten logeren. Het gaat om de weekenden 18-19 september, 2-3, 16-17 en 30-31 oktober. Op-gave kan tot 1 juli bij Kirsten van der Ham, k.vander.ham@vu.nl. Zij verstrekt desgewenst graag eerst meer informatie.

Dorpskerkenbeweging In coronatijd gemotiveerd en

In het afgelopen jaar zijn we teruggeworpen op onszelf en onze kleine kring. Dat doet wat met ons; wie zijn verhalen en gedachten niet kan delen voelt zich steeds meer alleen. Hoe blijven we gemotiveerd en veerkrachtig?
door ds. Betsy Nobel

Via de digitale netwerkgesprekken die we als Dorpskerkenambassadeurs hebben met predikanten, kerkelijk werkers en vrijwilligers horen we over creatieve oplossingen om het contact met de gemeente levend te houden, maar ook over gemeenten die bijna stil zijn komen te liggen. Zo, zittend op een eilandje, vloeien motivatie en veerkracht weg.

Mens in relatie

Mensen kunnen niet zonder elkaar. Zodra je (weer) in relatie staat, ben je in het nu, los van kopzorgen vanuit het verleden. Zodra je mensen ontmoet, komt er energie vrij. En dat is niet zo vreemd, want al onze zingeving is ontstaan vanuit relatie.

Zin heeft diepe lichamelijke wortels. Zintuiglijke ervaringen bouwen in onze kindertijd de eerste relaties met de wereld. Daar ligt het fundament van ons bestaan. Ons leven zin geven lukt dan ook niet alleen vanuit ons hoofd. We hebben daarvoor zintuiglijke ervaringen nodig, zoals het luisteren naar muziek, het kijken naar kunst, het ruiken van de lentebloesem, het proeven van een goed glas wijn, het aanraken van elkaar.

Ontmoetingen via het beeldscherm kunnen dit alles nooit vervangen. 'Ik wil je nu weer eens in 3D ontmoeten.' We hebben elkaar nodig om zin te ervaren. Ook in deze tijd zijn daar mogelijkheden voor, zoals bijvoorbeeld wandelen in kleine groepen rond een thema of gewoon om elkaar weer eens te spreken.

Wisselwerking

'Ik ben leven dat leven wil te midden van leven dat leven wil!' Deze uitspraak van Albert Schweitzer maakt duidelijk hoe onze omgeving een intens verlangen, de passie naar leven oproept. Maar ook compassie doet dat. In deze coronatijd realiseren we ons des te meer dat we kwetsbaar zijn en niet zonder compassie kunnen. We delen onze kwetsbaarheid en dat voelt soms heel ongemakkelijk.

Hoe vinden we de kracht en de moed om te leven? Dat lukt alleen wanneer ons eigen leven resoneert met dat van anderen en met onze omgeving. Wanneer deze resonantie blemmerd wordt, zoals in deze crisis, moeten we op zoek naar wat wel kan en wat ons kan voeden.

Een digitale kerkdienst bijvoorbeeld wordt al heel anders ervaren wanneer er mogelijkhe-

den tot interactiviteit zijn, bijvoorbeeld gebedsintenties indienen via WhatsApp, filmpjes opnemen bij gemeenteleden thuis en deze in de kerkdienst laten zien, of actief meedoen in de dienst via de mentimeter, een app met mogelijkheden voor feedback. Dan ontstaat er wisselwerking en voelen we ons minder alleen. Veel kerken die dit soort middelen nu inzetten zijn van plan om dat ook na de coronacrisis te blijven doen. Soms is de verbinding met andere mensen ook gewoon dicht bij huis te vinden, in de buurt of in het dorp. Zo werden in Odijk en Zuidwolde tussen Hemelvaart en Pinksteren vlaggenlijnen gemaakt. Iedereen in het dorp kon een vlaggetje aan de lijn hangen. Een verbindende activiteit met een verwijzing naar de veelkleurigheid en de nieuwe wind die waait met Pinksteren.

Spiritualiteit van het mogelijke

In het verlangen naar zin komen verleden, heden en toekomst samen. We brengen ervaringen uit het verleden mee. We nemen mee wat we leren in het heden en we maken ons een voorstelling van wat goed leven zou kunnen zijn. Wij mensen hebben de unieke mogelijkheid om ons een voorstelling te maken van dingen zoals ze zouden kunnen zijn of worden.

Levensbeschouwing, en dus ook het christelijk geloof, speelt hierin een belangrijke rol. Verhalen, rituelen en verbeelding ontsluiten een nieuwe mogelijke wereld, geven een nieuw perspectief. Er is onzekerheid én er is hoop en vertrouwen dat er iets nieuws kan ontstaan juist door verbeeldingskracht. In deze coronatijd moeten we met die verbeeldingskracht aan de slag. We hebben het nodig om ons een voorstelling te maken van het mogelijke leven, voorbij de gegevens die we nu hebben. We hebben sterke verhalen nodig.

Sterke verhalen

Zulke sterke verhalen vinden we onder andere in de Bijbel. In het hart van het christelijk geloof staat de paasverhaal. Ieder jaar vieren we het feest van het Leven, of beter gezegd: van de Levende. Het liturgisch jaar plooit zich rond het paasfeest. Iedere zondag is een herinnering aan de dag van de opstanding. Met Pasen houden we een geestelijke ervaring levend. Het geloof dat het leven sterker is dan de dood. Daar gaat een sterke motiverende kracht van uit. En opstanding, leven uit de dood, zou je hét voorbeeld bij uitstek van veerkracht kunnen noemen.

veerkrachtig blijven

Ons leven zin geven lukt niet alleen vanuit ons hoofd. We hebben daarvoor zintuiglijke ervaringen nodig, zoals het luisteren naar muziek, het kijken naar kunst, het ruiken van de lentebloesem...
Een bloeiende vlier. Foto: Willem Wilstra

In de Bijbel vinden we ook verhalen van rouw en vertwijfeling, denk bijvoorbeeld aan de veertig jaren in de woestijn. Ook aan deze verhalen mag aandacht besteed worden. Want zo resoneren verhalen ook met ons eigen bestaan, met alle hoop én wanhoop. En dan kunnen we nog een stap verder zetten, want sterke verhalen zitten ook bij ons mensen zelf. Wij zijn ook een sterk verhaal. De verhalen uit de Bijbel kunnen uitnodigen om ons eigen verhaal te vertellen en vorm te geven. Zo gaan de oude verhalen weer leven, omdat ze resoneren met ons eigen verhaal. De werkvorm contextueel bijbellezen die te vinden is op de website van Kerk in actie geeft hiervoor goede handvatten.

De verbeeldingscyclus

Ten slotte nog een praktische tool om de verbeelding in gang te zetten en te houden: de verbeeldingscyclus (Hans Alma, *Het verlangen naar zin*, 2020).

De cyclus begint met aandacht voor wat er is. Aandacht is belangrijk om recht te doen aan gevoelens en ervaringen, zowel positieve als negatieve. Deze aandacht leidt ons naar de **associatie**; het roept allerlei herinneringen en gedachten op. Het resoneert aan je eigen ervaringen. Dat geldt voor iedereen weer anders. Vanuit deze associaties kunnen we aan de slag met het **experiment**, het verkennen van diverse mogelijkheden om hier iets mee te doen. Tijdens de **anticipatie** maak je van een van deze mogelijkheden een concrete

voorstelling, die je vervolgens in **expressie** tot uitdrukking brengt. Je gaat iets nieuws, iets anders doen, je verkent nieuwe kanten van jezelf of van je eigen praktijk. Ten slotte is er dan de **reflectie**: terugkijken op het proces, wat heeft het je gebracht? Levert het iets duurzaam op? En hieraan geef je weer aandacht om zo de cyclus opnieuw te beginnen.

Aan de slag

Motivatie en veerkracht komen en blijven niet vanzelf. Neem als gemeente deze zomer eens de tijd om aan de slag te gaan met de onderwerpen uit dit artikel en vind zo uw eigen spiritualiteit van het mogelijke.

Spring niet te snel door naar activiteiten ('als alles weer kan') maar bouw ook wat tijd in voor reflectie, bijvoorbeeld met behulp van de verbeeldingscyclus. Heel geschikt als handvat voor de startzondag of -week. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld het jaarthema 'Van U is de toekomst'. Geef aandacht aan deze uitspraak; wat roept deze bij u op? Wat zouden we kunnen doen rond dit thema? Kies een van de ideeën uit en ga ermee aan de slag. Reflecteer na enige tijd opnieuw over dit thema. Wat heeft het gebracht? Wat kun je er nog meer mee? Breng dit vervolgens weer onder de aandacht van de gemeente. Zo begint de cyclus opnieuw.

ds. Betsy Nobel is Dorpskerkenambassadeur voor Flevoland, Gelderland, Overijssel en Utrecht
bron:protestantsekerk.nl

Diversen

Publiceer voor 1 juli de ANBI-gegevens van uw gemeente

Hebben uw gemeente en diaconie de ANBI-gegevens over 2020 al gepubliceerd? Dat moet vóór 1 juli 2021 gebeuren. Vijf verhelderende vragen aan jurist Jaap Broekhuizen.

1. Wat houdt de ANBI-status in?

„ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Als je een ANBI bent mogen mensen die jou een gift geven, deze aftrekken van de inkomstenbelasting. Bovendien hoef je als ANBI geen schenk- of erfbelasting te betalen over erfenissen of legaten. Ook op andere vlakken levert de ANBI-status voordeel op: zo hoeven gemeenten bij een fusie geen overdrachtsbelasting over registergoederen te betalen.”

2. Hebben gemeenten automatisch een ANBI-status?

„De Protestantse Kerk heeft een ANBI-groepsbeschikking gekregen. Die geldt voor alle onderdelen van de Protestantse Kerk, dus voor de landelijke kerk, voor de classicale vergaderingen en voor alle gemeenten en diaconieën. Als aparte rechtspersonen hebben die laatste twee een aparte ANBI-status.”

3. Wat voor verplichtingen brengt de ANBI-status met zich mee?

„Elke ANBI-instelling is verplicht om online transparant te zijn over bestuur, beloning, doel en beleidsplan, over jaarrekening en jaarverslag. Voor gemeenten en diaconieën zijn veel van die onderwerpen al geregeld: zo kunnen ze verwijzen naar het landelijke beleidsplan en beloningsbeleid. De belangrijkste verplichting voor hen is om elk jaar vóór 1 juli een verkorte staat van baten en lasten over het voorgaande jaar te publiceren, op hun eigen website of op een gezamenlijke website. De URL van die webpagina moet vervolgens ingevuld worden op een speciale LRP-pagina. De dienstenorganisatie geeft de link daarna door aan de Belastingdienst, die deze opneemt in het ANBI-register. Zo kunnen gevers een indruk krijgen waaraan hun bijdrage wordt besteed.”

4. Kan de ANBI-status ook worden ingetrokken?

„Ja, als gemeenten of diaconieën hun gegevens niet op tijd publiceren kunnen ze hun ANBI-status kwijtraken. Voor penningmeesters van kerkrentmeesters en diaconieën zou het dan ook een automatisme moeten zijn om meteen na het vaststellen van de jaarrekening de verkorte staat van baten en lasten op hun website te laten plaatsen.”

5. Waar kunnen gemeenten meer informatie vinden?

„Op protestantsekerk.nl/anbi is aangegeven welke informatie gemeenten en diaconieën moeten publiceren. Ook zijn er voorbeeldteksten en formats beschikbaar. Gemeenten hoeven dus niet zelf het wiel uit te vinden!”

VOLGENDE KEER in de Gehandewei

*Zaai uw verlangens niet in de tuin
van uw buurman*

